

Ucraina: statul care a rezistat și viitorul european pe care îl construiește

E.S. domnul Ihor Prokopchuk Ambasador Extraordinar și
Plenipotențiar al Ucrainei în România

Ioana Cristea Drăgulin: Domnule Ambasador, sunteți de patru ani în țara noastră, într-o perioadă foarte grea pentru Ucraina, mă refer aici la declanșarea războiului de agresiune al Rusiei. În acești ani ați avut posibilitatea să-i înțelegeți pe români și să cunoașteți mecanismele instituționale ale statului român. Relațiile bilaterale nu au fost întotdeauna foarte strânse. Ce ar trebui făcut, în opinia dumneavoastră, pentru a intensifica legăturile bilaterale în realizarea unor investiții, economie, industrie, comerț, conectivitate, etc.? Ce ar putea face mai bine autoritățile de la Kiev și București? Dar actorii civici, societatea civilă, cetățenii obișnuiți?

E.S. Ihor Prokopchuk: Ucraina și România au astăzi o oportunitate unică de a ridica relațiile noastre la un nivel calitativ nou. Agresiunea pe scară largă a Rusiei a demonstrat cât de strâns sunt interconectate securitatea, economia, energia, transporturile și dezvoltarea statelor noastre. În ultimii ani ne-am apropiat considerabil, iar acum este important să transformăm această solidaritate într-un

parteneriat strategic pe termen lung, care să producă rezultate practice concrete pentru ambele țări.

O etapă importantă în acest parcurs a fost vizita oficială a Președintelui Ucrainei în România, în martie 2026. În urma acesteia, președinții Volodymyr Zelenskyy și Nicușor Dan au semnat „Declarația comună privind instituirea Parteneriatului Strategic între Ucraina și România”. Documentul stabilește direcțiile prioritare de cooperare în domeniile dialogului politic, apărării și securității, integrării europene, cooperării regionale, comerțului, transporturilor, infrastructurii, agriculturii și protecției mediului. De asemenea, au fost semnate acorduri-cadru privind cooperarea în sectorul energetic și o declarație comună privind producția ucraineano-română de produse pentru apărare pe teritoriul României. Acum sarcina noastră este să dăm un conținut practic acestui Parteneriat Strategic și să transformăm înțelegerile convenite în proiecte concrete, care să consolideze ambele state.

În acest context, o importanță deosebită are Inițiativa de Integrare Carpatică – un nou format de cooperare

interregională, propus de Președintele Ucrainei Volodymyr Zelenskyy. Aceasta are ca scop reunirea regiunilor ucrainene și europene din spațiul carpatic și crearea unei platforme practice pentru cooperare în domeniile economiei, infrastructurii, logisticii, investițiilor, rezilienței energetice, turismului, protecției mediului și dezvoltării comunităților. În acest format, România este unul dintre partenerii naturali și importanți ai Ucrainei. Vedem oportunități pentru realizarea unor proiecte transfrontaliere comune, dezvoltarea infrastructurii de frontieră, crearea de noi conexiuni de transport, dezvoltarea unor trasee turistice și atragerea investițiilor europene. Inițiativa de Integrare Carpatică poate deveni, de asemenea, un instrument important pentru integrarea practică a Ucrainei în spațiul economic european. Pentru Ucraina este important ca această inițiativă să nu rămână doar un format politic, ci să treacă rapid la proiecte practice. Ne-am dori să vedem o participare activă a regiunilor și mediului de afaceri din România la implementarea acesteia, deoarece este vorba despre crearea unui nou spațiu de cooperare, în care Carpații nu separă Ucraina de Uniunea Europeană, ci, dimpotrivă, le conectează. Tocmai prin astfel de legături regionale și economice putem crea noi oportunități pentru dezvoltarea Ucrainei deja astăzi, fără a aștepta încheierea războiului.

Unul dintre domeniile-cheie trebuie să fie reconstrucția Ucrainei. Și aici aș dori să subliniez în mod deosebit:

nu trebuie să așteptăm încheierea războiului pentru a începe să lucrăm în Ucraina. Ucraina are nevoie deja astăzi de investiții, tehnologii, parteneriate de producție și infrastructură modernă. România, datorită poziției sale geografice, capacităților sale de transport și proximității față de piața ucraineană, poate juca rolul unuia dintre principalele huburi logistice și economice pentru reconstrucția Ucrainei. Este vorba despre construcții, transporturi, energie, procesarea produselor agricole, construcția de mașini, tehnologii digitale și industria de apărare. Trebuie să creăm deja acum condițiile în care companiile românești să poată intra pe piața ucraineană, să investească și să implementeze proiecte comune. În paralel, trebuie să continuăm să sprijinim Ucraina, deoarece tocmai reziliența Ucrainei și capacitatea sa de a rezista agresiunii Rusiei reprezintă o condiție prealabilă pentru investiții sigure și pe termen lung.

Un domeniu deosebit de important este conectivitatea în transporturi și logistică. Ucraina și România au deja o experiență pozitivă de cooperare în cadrul „Căilor solidarității”. După declanșarea agresiunii pe scară largă a Rusiei, infrastructura de transport a României și, în special, porturile de pe Dunăre au devenit esențiale pentru exporturile ucrainene. O importanță deosebită o are exportul cerealelor ucrainene și al altor produse agricole prin porturile României către piețele mondiale. Acum sarcina noastră este să creștem capacitatea de transport a acestor rute, să dezvoltăm conexiu-

nile feroviare, rutiere și fluviale, să deschidem noi puncte de trecere a frontierei și să eliminăm blocajele logistice. Aceasta înseamnă, de asemenea, continuarea sprijinului acordat Ucrainei pentru asigurarea accesului acesteia la piețele mondiale, în pofida atacurilor sistematice ale Rusiei asupra infrastructurii portuare și de transport a Ucrainei.

Un alt domeniu strategic este energia. Ucraina și România au un potențial semnificativ pentru aprofundarea integrării sistemelor lor energetice, inclusiv prin dezvoltarea interconecțiilor electrice. Acest lucru este important pentru reziliența energetică a Ucrainei în condițiile atacurilor constante ale Rusiei asupra infrastructurii energetice, dar reprezintă, în același timp, și o oportunitate pe termen lung pentru integrarea piețelor energetice ucraineană și europeană. Dezvoltarea unor astfel de proiecte va consolida securitatea energetică a ambelor țări și a întregii regiuni. De aceea, contăm pe sprijinul în continuare al României și pe accelerarea implementării proiectelor energetice comune.

Și, în cele din urmă, Parteneriatul Strategic nu înseamnă doar aspecte care țin de acordurile interguvernamentale. Un rol uriaș îl pot avea mediul de afaceri, comunitățile locale, societatea civilă, universitățile și cetățenii obișnuiți. Cu cât mai multe contacte directe vor exista între oamenii, companiile și regiunile țărilor noastre, cu atât mai puternice vor fi relațiile ucraineano-române. Astăzi, Ucraina își apără nu doar teritoriul, ci

și securitatea întregii Europe împotriva războiului de agresiune purtat de Rusia. De aceea, sprijinul continuu acordat Ucrainei de către România – militar, politic, economic și umanitar – rămâne extrem de important. În același timp, tocmai munca comună de astăzi ne va permite să transformăm provocările actuale într-o bază pentru un parteneriat strategic ucraineano-român puternic, reciproc avantajos și de lungă durată.

Ioana Cristea Drăgulin: Războiul declanșat de Federația Rusă împotriva Ucrainei reprezintă o încălcare flagrantă a oricăror reguli de drept internațional. Războiul durează de mai mult de patru ani. Care este starea de spirit a cetățenilor ucraineni? Cum evaluează Ucraina răspunsul politic, inclusiv asistență militară și economică din partea comunității internaționale? Ce ar trebui să facem în plus pentru a presa Rusia să se angajeze onest în negocieri?

E.S. Ihor Prokopchuk: În primul rând, trebuie să înțelegem că războiul Rusiei împotriva Ucrainei continuă din 2014, de la momentul ocupării ilegale a Crimeei ucrainene. În prezent, Rusia își continuă teroarea împotriva Ucrainei, iar în fiecare zi ucrainenii plătesc cel mai mare preț pentru aceasta – cu viețile civililor și militarilor, cu locuințe, întreprinderi, spitale, infrastructură energetică și de transport distruse. În același timp, astăzi Ucraina se află într-o poziție mult mai puternică decât în anii pre-

cedenți. Am rezistat, ne-am păstrat statul, armata, economia și capacitatea de a ne apăra. Rusia nu și-a atins principalele obiective strategice și nu a reușit să frângă societatea ucraineană. În același timp, situația rămâne foarte dificilă, în special pe anumite sectoare ale frontului, unde Rusia încearcă să exploateze avantajul în ceea ce privește resursele umane și continuă acțiunile ofensive. Pentru ucraineni, acest război a devenit parte a realității cotidiene. Oamenii sunt oboșiți de război, de alertele aeriene permanente, de pierderi și de incertitudine. Dar oboseala nu înseamnă disponibilitatea de a renunța la libertate sau de a accepta condițiile agresorului. Societatea ucraineană rămâne extrem de rezilientă. Principala noastră dorință este să încheiem acest război și să obținem pacea, dar aceasta trebuie să fie o pace durabilă, justă și de lungă durată, care să garanteze Ucrainei securitatea, suveranitatea și integritatea teritorială și să nu creeze condiții pentru o nouă agresiune.

Ucraina demonstrează în mod consecvent disponibilitatea pentru diplomatie și negocieri. Ne coordonăm eforturile cu Statele Unite, cu aliații europeni și euroatlantici și suntem pregătiți să lucrăm cu toți partenerii care își doresc în mod real încetarea războiului. Contactele diplomatice recente, la care a participat partea americană, arată că posibilitățile pentru un proces de negociere rămân deschise. Dar negocierile trebuie să fie un instrument pentru obținerea păcii, nu un mijloc de a-i oferi Rusiei timp

pentru regroupare și pregătirea unei noi agresiuni. Tocmai de aceea, Ucraina insistă asupra unui rezultat concret – încetarea ostilităților, garanții de securitate solide și condiții care să împiedice repetarea agresiunii ruse.

Atacurile rusești zilnice demonstrează, din păcate, de ce eforturile diplomatice trebuie să fie însoțite de intensificarea presiunii asupra Rusiei. Rusia continuă să lanseze atacuri masive cu rachete și drone asupra orașelor ucrainene și infrastructurii critice. Vedem atacuri asupra obiectivelor energetice, transporturilor, centrelor logistice, porturilor și altor obiective de care depinde viața normală a oamenilor. Aceste atacuri au nu doar un efect militar, ci și un evident efect terorist – Rusia încearcă să epuizeze societatea ucraineană și să o determine să accepte pacea în condițiile impuse de statul terorist.

De aceea, răspunsul comunității internaționale trebuie să fie unul complex. Ucrainei trebuie să i se ofere în continuare asistență militară, în primul rând mijloace de apărare antiaeriană și antirachetă, muniție, sisteme fără pilot și alte capacități necesare pentru protejarea oamenilor. În paralel, este necesară intensificarea presiunii sancționatorii asupra Rusiei, limitarea capacității acesteia de a finanța mașinăria de război și blocarea canalelor de eludare a sancțiunilor. Uniunea Europeană a demonstrat deja disponibilitatea de a sprijini Ucraina și de a intensifica presiunea asupra Rusiei, însă este esențial să păstrăm această unitate și să nu reducem presiunea până când Rusia nu va

înceta agresiunea și nu va accepta negocieri substanțiale.

O provocare aparte este iarna care urmează. Rusia a folosit în repetate rânduri atacurile asupra infrastructurii energetice ca instrument de război. Ucraina se pregătește pentru un sezon de iarnă dificil și are nevoie de sisteme suplimentare de apărare antiaeriană, echipamente energetice, generatoare, transformatoare și alte mijloace care să contribuie la asigurarea stabilității sistemului energetic. Tocmai de aceea, sprijinul partenerilor înaintea iernii este deosebit de important. Un sistem energetic ucrainean puternic înseamnă, înainte de toate, protejarea a milioane de oameni de consecințele terorii ruse.

Și aici aș dori să mă adresez nu doar guvernelor, ci și cetățenilor, mediului de afaceri, organizațiilor societății civile și comunităților locale. Sprijinul pentru Ucraina nu este exclusiv o chestiune de politică de stat. Fiecare inițiativă umanitară, fiecare proiect de ajutor, sprijinul acordat ucrainenilor care și-au găsit refugiu în România, ajutorul oferit spitalelor, copiilor, militarilor și comunităților afectate – toate acestea contează. Pentru România, sprijinirea Ucrainei înseamnă, în același timp, sprijinirea securității propriiei țări, a regiunii Mării Negre și a întregii Europe.

Ioana Cristea Drăgulin: Destinul a făcut ca statele noastre să fie vecine și să împărtășească o graniță comună. Țările noastre au interese majore la Gurile Dunării și Marea Neagră. Care considerați că ar

trebui să fie elementele cheie de colaborare bilaterală în interesul ambelor părți?

E.S. Ihor Prokopchuk: Cred că astăzi Ucraina și România au o responsabilitate deosebită pentru securitatea și stabilitatea în regiunea Mării Negre și a Dunării. Nu ne leagă doar o frontieră comună, ci și interese comune – securitatea Mării Negre, libertatea navigației, dezvoltarea comerțului, a coridoarelor de transport, a sectorului energetic și a infrastructurii de frontieră. De aceea, parteneriatul nostru trebuie să fie cât mai practic și orientat spre implementarea unor proiecte comune concrete.

În primul rând, este vorba despre securitatea Mării Negre. Agresiunea rusă a schimbat fundamental situația de securitate din regiune. Rusia atacă sistematic porturile ucrainene, navele civile, infrastructura energetică și de transport și încearcă să transforme Marea Neagră într-un spațiu al instabilității. Pentru Ucraina și România este esențial ca Marea Neagră să rămână deschisă și sigură pentru navigația internațională. Este nevoie de o coordonare mai strânsă, de schimb de informații, de dezvoltarea capacităților de protecție a infrastructurii critice și de o cooperare comună cu partenerii din UE și NATO. Și, desigur, continuarea sprijinului pentru Ucraina reprezintă unul dintre elementele-cheie pentru asigurarea securității întregii regiuni.

Al doilea domeniu este Dunărea. În ultimii ani am văzut cât de importantă din punct de vedere strategic

este aceasta pentru ambele noastre state. După declanșarea agresiunii pe scară largă a Rusiei, porturile dunărene ale Ucrainei și României au devenit una dintre principalele rute pentru exporturile ucrainene. Dar obiectivul nostru este mult mai amplu decât simpla asigurare a exportului de cereale. Trebuie să transformăm Dunărea într-un coridor european de transport și logistică pe termen lung, care să conecteze Ucraina cu România și cu piața internă a Uniunii Europene. Pentru aceasta este necesar să dezvoltăm infrastructura portuară, conexiunile feroviare și rutiere, transportul multimodal, să creștem capacitatea de tranzit a punctelor de trecere a frontierei și să eliminăm blocajele logistice existente. Acest lucru va fi benefic atât pentru Ucraina, cât și pentru România.

Al treilea domeniu este energia. Avem deja o agendă foarte concretă privind aprofundarea integrării sistemelor energetice ucrainean și românesc. Este vorba, în special, despre dezvoltarea interconectoarelor electrice, care vor consolida reziliența sistemului energetic ucrainean și, în același timp, vor crea noi oportunități pentru comerțul cu energie electrică între Ucraina și Uniunea Europeană. În condițiile atacurilor constante ale Rusiei asupra infrastructurii energetice ucrainene, acest lucru are o importanță directă pentru siguranța oamenilor. În același timp, este o investiție pe termen lung în integrarea Ucrainei în spațiul energetic european. Și aici este nevoie de sprijinul în continuare al României și de ac-

celerarea implementării proiectelor comune deja convenite, precum și a unor noi proiecte.

Al patrulea domeniu este dezvoltarea infrastructurii de frontieră și de transport, precum și cooperarea economică. Trebuie să facem din frontiera dintre Ucraina și România nu o barieră, ci un punct de creștere. Aceasta înseamnă puncte de trecere a frontierei noi și modernizate, dezvoltarea infrastructurii rutiere și feroviare, simplificarea circulației mărfurilor, extinderea oportunităților pentru mediul de afaceri și crearea unor noi lanțuri de producție și logistice. România poate juca un rol deosebit în acest proces, în calitate de stat membru al UE, care are frontieră directă cu Ucraina și acces la Marea Neagră și la Dunăre.

În acest context, merită, de asemenea, evidențiat formatul special de cooperare regională – Triunghiul Odesa – care reunește Ucraina, România și Republica Moldova. Creat în 2022, acest format a obținut un nou impuls odată cu instituirea Parteneriatului Strategic dintre Kiev și București. În prezent, acesta se dezvoltă la nivelul șefilor celor trei state, al comisiilor parlamentare naționale și al ministerelor de resort, punând accent pe cooperarea trilaterală în domeniile securității energetice, transporturilor și infrastructurii, precum și al combaterii dezinformării.

Ioana Cristea Drăgulin: Cele 27 de state membre ale UE au deschis oficial pe 15 iunie primul cluster de negocieri de aderare cu Ucraina și

Republica Moldova. Care este impactul asupra politicilor interne și externe ale Ucrainei? Sunt State Membre care sunt preocupate de o serie de aspecte legate de statul de drept sau de dinamica reformelor din unele domenii cum ar fi lupta împotriva corupției? Ce eforturi concrete suplimentare ar trebui să facă Ucraina?

E.S. Ihor Prokopchuk: Deschiderea, la 15 iunie, a primului cluster de negocieri privind aderarea Ucrainei la Uniunea Europeană reprezintă o etapă istorică pentru țara noastră. Pentru Ucraina, aceasta înseamnă trecerea de la perspectiva politică a aderării la o activitate practică, sistematică, desfășurată în conformitate cu regulile și standardele Uniunii Europene. Primul cluster – „Valori fundamentale” – vizează aspecte fundamentale: statul de drept, funcționarea instituțiilor democratice, administrația publică și alte elemente de bază pe care se construiește sistemul juridic și politic european.

Pentru Ucraina, integrarea europeană nu reprezintă doar o direcție de politică externă. Este un proces de transformare internă a statului. Ne propunem să construim instituții eficiente, democratice și responsabile în fața cetățenilor, să asigurăm supremația legii, independența sistemului judiciar și reguli previzibile pentru cetățeni și mediul de afaceri. Tocmai de aceea, reformele necesare pentru aderarea la UE corespund, înainte de toate, propriilor interese ale Ucrainei.

Suntem conștienți că mai avem mult de lucru. Partenerii noștri europeni au propriile așteptări în ceea ce privește ritmul și calitatea reformelor, iar Ucraina trebuie să răspundă acestora prin rezultate concrete. Nu este vorba doar despre adoptarea legilor necesare, ci, înainte de toate, despre aplicarea lor practică și consolidarea instituțiilor statului. Suntem pregătiți să continuăm această activitate, în pofida condițiilor extrem de dificile ale războiului pe scară largă.

În același timp, războiul nu poate fi o justificare pentru amânarea reformelor. Dimpotrivă, capacitatea Ucrainei de a se reforma chiar și în timpul războiului de agresiune purtat de Rusia reprezintă o dovadă a rezilienței statului nostru. Instituțiile democratice puternice, administrația publică eficientă și supremația legii sunt elemente ale rezilienței naționale la fel de importante ca o armată și o economie puternice.

Sunt, de asemenea, convins că acest proces trebuie să fie un efort comun al Ucrainei și al Uniunii Europene. Ucraina trebuie să își îndeplinească angajamentele și să demonstreze un progres real, iar partenerii noștri europeni trebuie să mențină sprijinul politic pentru Ucraina și să o ajute să parcurgă acest drum dificil. România joacă aici un rol deosebit, în calitate de vecin al nostru, stat membru al UE și țară care înțelege bine importanța strategică a integrării europene a Ucrainei.

Nu solicităm o cale simplificată către Uniunea Europeană. Obiectivul nostru este să devenim un membru cu

drepturi depline al UE, care împărtășește valorile sale, respectă regulile sale și contribuie la securitatea și bunăstarea europeană comună. Ucraina apără deja astăzi viitorul european nu doar pentru sine, ci și pentru întregul continent, iar integrarea noastră în UE reprezintă, de asemenea, o contribuție la o Europă mai puternică și mai sigură.

Ioana Cristea Drăgulin: Am observat în ultimii ani o intensificare a dezinformării și propagandei ruse pe toate mediile de informare. Aceasta afectează Ucraina, România, ca entități statale, dar poate influența și relația bilaterală. Ce considerați că ar trebui să întreprindă autoritățile de la Kiev și București pentru a limita impactul acestei componente a războiului asimetric? Cum putem acționa proactiv împotriva acestor campanii de dezinformare?

E.S. Ihor Prokopchuk: Dezinformarea și propaganda rusă reprezintă astăzi nu doar o problemă informațională – acestea sunt instrumente depline ale războiului Rusiei împotriva Ucrainei și componente ale agresiunii sale hibride împotriva statelor europene. Scopul lor nu este doar răspândirea informațiilor false, ci și subminarea încrederii cetățenilor în instituțiile statului, procesele democratice, mass-media și parteneriatele internaționale. Este deosebit de periculos atunci când astfel de campanii încearcă să creeze neîncredere între Ucraina și România sau exploatează

chestiuni sensibile ale relațiilor noastre bilaterale.

În acest context, avem deja un exemplu bun de cooperare practică. La 5 iulie 2024, la Chișinău, miniștrii afacerilor externe ai Ucrainei, României și Republicii Moldova au semnat Memorandumul de înțelegere privind combaterea manipulării informaționale și a ingerințelor străine. Cu alte cuvinte, am creat deja baza politică pentru coordonarea în acest domeniu. Consider că astăzi trebuie să trecem la etapa următoare – să intensificăm schimbul de informații, experiență și expertiză, să analizăm în comun noile amenințări informaționale și să coordonăm răspunsul la acestea. Acest format trilateral poate fi foarte util tocmai pentru că Ucraina, România și Republica Moldova se confruntă cu numeroase provocări similare din partea Rusiei.

În același timp, este important să consolidăm reziliența internă a fiecărui stat. Pentru România, aceasta înseamnă consolidarea în continuare a propriilor mecanisme de combatere a dezinformării și a ingerințelor străine, dezvoltarea competențelor de alfabetizare media, sporirea rezilienței societății și a capacității instituțiilor statului de a reacționa rapid la campaniile de manipulare. În anii războiului pe scară largă, Ucraina a acumulat o experiență practică foarte bogată în combaterea operațiunilor informaționale rusești. Suntem pregătiți să împărtășim această expertiză cu România – atât la nivelul instituțiilor statului, cât și cu mass-media, mediul de experți și societatea civilă.

Ioana Cristea Drăgulin: Statul român a demonstrat, cu ocazia acestui război, că este unul dintre cei mai fideli prieteni al Ucrainei. Totuși, nu există la nivelul opiniei publice autohtone un sprijin de 100% pentru această politică, apar și voci disonante. Una din temele aduse în discuție de criticii politicii statului român de sprijinire a Ucrainei este statutul minorității române din Ucraina, mai precis modul în care Ucraina se achită de obligațiile sale internaționale în ce privește protejarea și promovarea drepturilor persoanelor aparținând minorității române. Ce ne puteți spune despre acest argument și cum ar trebui partea ucraineană să comunice pentru clarificarea acestor întrebări? Cât de îndreptățite sunt aceste preocupări?

E.S. Ihor Prokopchuk: În primul rând, doresc să îmi exprim încă o dată recunoștința față de România și societatea românească pentru sprijinul constant acordat Ucrainei. Apreciem foarte mult acest lucru, mai ales în condițiile războiului de agresiune al Rusiei, care continuă.

Tematica drepturilor minorității naționale române din Ucraina, precum și a minorității naționale ucrainene din România, reprezintă și continuă să reprezinte o parte importantă a agendei bilaterale încă de la începutul stabilirii relațiilor diplomatice dintre statele noastre. Ucraina își îndeplinește obligațiile internaționale în domeniul protecției drepturilor minorităților naționale, inclusiv angaja-

mente asumate în cadrul convențiilor europene și al altor documente internaționale. Comunitatea românească din Ucraina beneficiază de posibilități largi pentru păstrarea limbii, culturii și identității sale.

Tinerii vorbitori de limba română din Ucraina au posibilitatea de a beneficia de educație în limba maternă, concomitent cu studierea limbii de stat. Ucraina sprijină funcționarea școlilor cu predare în limba română și nu are planuri de reducere a numărului acestora. În Ucraina există o rețea extinsă de instituții de învățământ cu predare în limba română, iar Ministerul Educației și Științei al Ucrainei continuă să aprobe programe de studiu destinate claselor cu predare în limba română, inclusiv pentru învățământul secundar superior. În 2026, de exemplu, a fost aprobată un nou program-cadru „Limba ucraineană pentru clasele cu predare în limba română” pentru clasele a X-a-a XII-a.

Există și alte exemple pozitive. Ucraina a instituit recent, în mod oficial, Ziua Limbii Române, iar în sistemul de învățământ este asigurată posibilitatea studierii limbii și literaturii române ca limbă a minorității naționale.

Suntem în continuare pregătiți să discutăm în mod concret cu partea română aspectele practice legate de educație și de drepturile culturale ale comunității române din Ucraina. Totodată, trebuie să discutăm și aspectele care țin de minoritatea națională ucraineană din România, precum și de modul în care sunt asigurate ne-

voile sale educaționale, lingvistice, religioase și de altă natură.

Este important să respectăm principiul „reciprocității” în abordări, standardele europene bine stabilite și obligațiile internaționale. În calitate de parteneri strategici, trebuie să fim pregătiți să discutăm toate temele actuale într-un spirit de respect reciproc și încredere. Tocmai dialogul ucraineano-român direct și constructiv trebuie să contribuie la demontarea miturilor și a stereotipurilor artificiale care, din păcate, continuă să existe.

Ioana Cristea Drăgulin: În încheiere, aș dori să revin la diplomația culturală, ca vehicul de promovare a patrimoniului cultural al țărilor noastre. Pentru prima dată în istoria culturii politice din România, o revistă științifică găzduiește o serie de articole și studii semnate de specialiști din Ucraina, ca formă de dialog intercultural. Scopul acestui proiect cultural este să ne apropie tot mai mult, ca popoare și state. Cum putem multiplica canalele de schimb intercultural pe axa bilaterală, astfel încât schimbul de idei și experiențe istorice să ne apropie, în cadrul unei culturi și civilizații întemeiate pe drepturi și dialog?

E.S. Ihor Prokopchuk: Diplomația culturală este un domeniu în care avem deja multe rezultate concrete și în care putem face mult mai mult. Sunt convins că apropierea dintre societățile noastre se realizează nu doar prin decizii politice sau proiecte economice, ci mai ales prin oameni –

prin cultură, educație, știință, memoria istorică și comunicarea directă.

Un exemplu important de proiecte globale de diplomație culturală reprezintă inițiativele Primei Doamne a Ucrainei, Olena Zelenska. Proiectul audioghidurilor în limba ucraineană a devenit deja o rețea globală: în august 2026, în 59 de țări ale lumii funcționează 125 de audioghiduri în limba ucraineană. În România, primul astfel de audioghid a fost lansat la Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” din București, iar în august 2026, limba ucraineană a fost introdusă și la Muzeul Național Peleş.

Acesta este un instrument foarte simplu, dar important, de diplomație culturală – ucrainenii pot descoperi patrimoniul cultural al României în limba lor maternă.

O altă direcție importantă a acestei inițiative este „Raftul de carte ucraineană”. Astăzi, cărțile ucrainene sunt deja disponibile în mai multe biblioteci din România, inclusiv în Biblioteca Națională.

O importanță deosebită o are diplomația academică. Aderarea a trei universități românești la Coaliția Globală pentru Studiile Ucrainene deschide noi oportunități pentru studierea sistematică a Ucrainei în România – a istoriei, culturii, limbii, politicii și dezvoltării sale contemporane.

Suntem, de asemenea, interesați de extinderea contactelor interuniversitare, a schimburilor de studenți și cadre didactice, a cercetărilor științifice comune, a conferințelor și a programelor în cadrul Erasmus+ și al altor inițiative europene.

În acest context, o importanță simbolică deosebită a avut și prima vizită oficială a Primei Doamne a României, Mirabela Grădinaru, la Kiev, la 24 august 2026, la invitația Olenei Zelenska. Participarea la cel de-al VI-lea Summit al Primelor Doamne și Domni a reprezentat o expresie importantă a solidarității umane și umanitare a României cu Ucraina.

Un alt rezultat important al acestei activități a fost Dicționarul Global al Rezilienței, prezentat la cel de-al VI-lea Summit al Primelor Doamne și Domni la Kiev. Acesta a reunit expe-

riența a 38 de țări și arată cum diferite societăți își găsesc propriile răspunsuri la crize și provocări.

Pentru noi este deosebit de important faptul că în acest dicționar este prezentată și experiența României. Acesta este un bun exemplu al modului în care putem nu doar să vorbim lumii despre experiența ucraineană a rezilienței, ci și să cunoaștem mai bine experiența partenerilor noștri.

Interviu realizat
de Ioana Cristea DRĂGULIN

